

AIŠKINAMASIS RAŠTAS
DĖL KULTŪROS CENTRŲ ĮSTATYMO NR. IX-2395 9 STRAIPSNIO PAKEITIMO,
MUZIEJŲ ĮSTATYMO NR. I-930 7 STRAIPSNIO PAKEITIMO
ĮSTATYMŲ PROJEKTŲ

1. Įstatymo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai:

Įstatymo projektų rengimą paskatino Lietuvos savivaldybių bibliotekų, kultūros centrų, muziejų bendruomenių, taip pat Lietuvos savivaldybių asociacijos pagrįsti nuogąstavimai dėl Bibliotekų įstatymo, Kultūros centrų įstatymo, Muziejų įstatymo reglamentuojamų konkursų įstaigų vadovų pareigoms užimti. Savivaldybės pažymi, kad Lietuvos regionai susiduria su kultūros srities specialistų trūkumu ir juo labiau atitinkančių vadovams keliamiems reikalavimams. Nepakankamai motyvuojami jauni specialistai atsisako vyksti į atokesnius savivaldybių miestus ir miestelius, ten gyventi, dirbti, taip pat esamiems specialistai nėra skatinami kandidatuoti į vadovus, nes neužtikrinamos socialinės garantijos.

Maža to, regionams yra ypač sunku rasti kompetentingus žmones savivaldybių įstaigų vadovų pareigoms užimti. Kaip nurodo bendruomenių atstovai, daugelis potencialių ir perspektyvių kandidatų atsisako tapti regioninių įstaigų vadovais dėl įstatymu nustatytų terminuotų ir trumpų kadencijų bei konkursų vadovo pareigoms užimti, kadangi tokiu būdu asmuo darbo vietą ir nuolatinį pajamų šaltinį užsitikrina tik penkeriems metams. Be kita ko, kaip teigia Lietuvos savivaldybių asociacija, per penkerių metų laikotarpį vadovas nespėja įgyvendinti ilgalaikių projektų, idėjų, negali užtikrinti vykdomų darbų ir projektų įstaigoje tęstinumo.

Papildomai pažymėtina, kad Seimo narys Robertas Šarknickas 2020 m. rugpjūčio 5 d. tuo pačiu klausimu jau yra registravęs Bibliotekų įstatymo Nr. I-920 6(1) straipsnio pakeitimo įstatymo projektą (Reg. Nr. XIIIIP-5106), todėl siekiant išlaikyti lygiateisiškumo principą ir suvienodinti teisinį reglamentavimą, toliau iš esmės bus kalbama tik apie Kultūros centrų įstatymo, Muziejų įstatymo keitimą.

Parengto projekto tikslai: sudaryti sąlygas regioninių įstaigų (savivaldybių kultūros centrų, muziejų) vadovams, kurių metinė veikla nuolat yra vertinama labai gerai arba gerai, be konkurso užsitikrinti antrąją penkerių metų kadenciją.

Parengto projekto uždaviniai: Kultūros centrų įstatyme, Muziejų įstatyme įtvirtinti nuostatą, kad pasibaigus savivaldybės įstaigos vadovo pirmajai penkerių metų kadencijai, jis gali būti skiriamas be konkurso antrajai penkerių metų kadencijai, jeigu jo veikla kiekvienais metais buvo vertinama labai gerai arba gerai.

Identiškas vadovų skyrimo antrajai kadencijai principas jau yra įtvirtintas Švietimo įstatyme, tokį patį teisinį reglamentavimą siekiama įvesti ir Bibliotekų įstatyme (projekto reg. Nr. XIIIIP-

5106). Taigi, šis metodas Lietuvoje jau yra praktiškai išbandytas ir veikiantis. Tokiu būdu būtų suvienodintos savivaldybių kultūros centrų, bibliotekų, muziejų bei švietimo įstaigų vadovų antros kadencijos konkurso sąlygos, taigi, užtikrintas lygiateisiškumo principas.

2. Įstatymo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai:

Seimo narys Robertas Šarknickas.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami įstatymo projekte aptarti teisiniai santykiai:

Šiuo metu, kai savivaldybės kultūros centro, muziejaus vadovas baigia savo pirmąjį penkerių metų kadenciją ir, nepaisant to, kaip buvo vertinama jo veikla, jis privalo iš naujo dalyvauti konkurse savivaldybės viešosios bibliotekos vadovo pareigoms užimti.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reguliavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama:

Siūloma, kad pasibaigus savivaldybės kultūros centro, muziejaus vadovo pirmajai penkerių metų kadencijai, jis galėtų būti skiriamas be konkurso antrajai penkerių metų kadencijai, jeigu jo metų veikla kiekvienais metais buvo vertinama labai gerai arba gerai.

Įstatymo pakeitimas paskatintų daugiau žmonių dalyvauti konkursuose savivaldybių kultūros centrų, muziejų vadovo pareigoms užimti, užtikrintų šių įstaigų vadovų darbo, idėjų ir projektų tęstinumą, sumažintų savivaldybių nerimą dėl kvalifikuotų vadovų trūkumo ar jų nenoro dalyvauti konkursuose. Taip pat šie įstatymo projektai užtikrintų lygiateisiškumą teisiniame reglamentavime, kadangi jau yra registruotas identiškas projektas dėl savivaldybių viešųjų bibliotekų vadovų, o savivaldybių švietimo įstaigų vadovai jau turi teisę antrą kadenciją pareigas eiti be konkurso, jei jų veikla kiekvienais metais vertinama gerai arba labai gerai.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta:

Nėra numatytų neigiamų pasekmių.

6. Kokią įtaką priimtas įstatymas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai:

Neturės.

7. Kaip įstatymo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai:

Neatsilieps.

8. Įstatymo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios:

Nereikia.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka:

Taip.

10. Ar įstatymo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus:

Taip.

11. Jeigu įstatymui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų – kas ir kada juos turėtų priimti:

Nereikia.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks įstatymui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais):

Nereikės.

13. Įstatymo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados:

Specialistų nuomonės negautos.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno „Eurovoc“ terminus, temas bei sritis:

Savivaldybių kultūros centrai, savivaldybių muziejai, savivaldybių kultūros centrų vadovų konkursai, savivaldybių muziejų vadovų konkursai, savivaldybių kultūros centrų vadovų kadencijos, savivaldybių muziejų vadovų kadencijos

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai:

Nėra.

Teikia

Seimo narys:

Robertas Šarknickas